

Tekstipaja 2 (VMM)

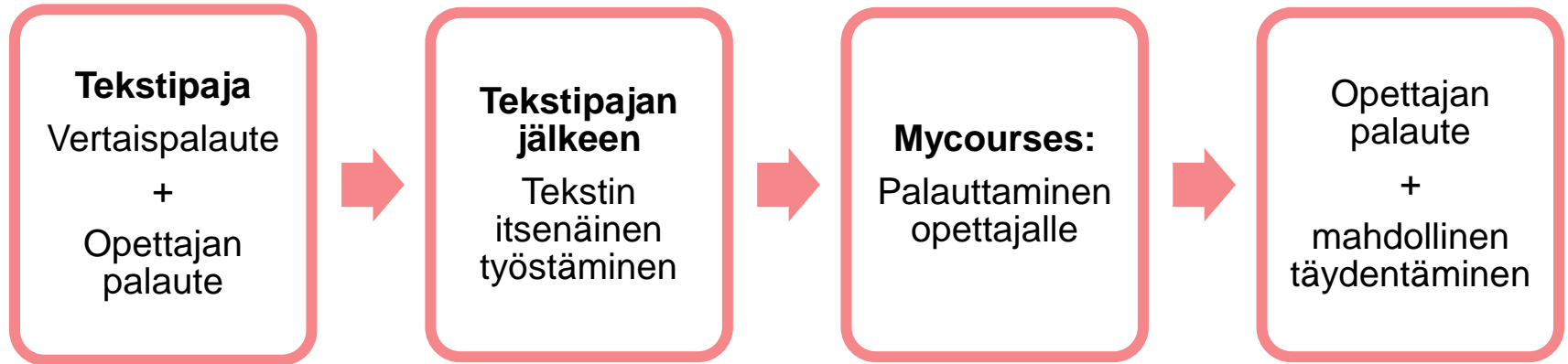

Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

tapani.mottonen@aalto.fi

KL2023

Tekstipaja ja tekstin työstäminen

Vertaispalaute: yleiset linjat

- **Onko teksti riittävän yleistajuista?** Esitelläänkö termit ja ilmiöt siten, että lukija pysyy kärryillä?
- **Onko tekstissä näkyvissä punainen lanka?** Seuraavatko tekstikappaleet ja teemat toisiaan johdonmukaisesti?
- **Onko tekstin tyyli opinnäytteelle sopivaa?** Onko asiat ilmaistu täsmällisesti, asiakielisesti ja perustellen?
- **Onko lähteitä käytetty sopivasti ja johdonmukaisesti?** Onko viitteitä riittävästi ja oikeissa paikoissa, erottuuko kirjoittajan oma ääni?
- **Onko kieli ja oikeinkirjoitus kunnossa?** Onko viitteet merkitty johdonmukaisesti?

Lauseenvastike ja koukeroisuus

*Kehittyvien maiden talouksien riippuvuuden **vähentämiseksi** raaka-aineteollisuudesta, on niille luotava edellytyksiä yleisen koulutusasteen parantamiseksi. ➡*

***Jotta** kehittyvien maiden talouksien riippuvuutta raaka-aineteollisuudesta voidaan vähentää, on niille [näille maille] luotava edellytyksiä yleisen koulutusasteen parantamiseksi.*

Mitä: käytä lauseenvastikkeita lyhyiden, vain parin sanan mittaisten sivulauseiden korvaamiseksi ja siten virkkeiden virtaviivaistamiseksi

Miksi: lauseenvastikkeessa verbi ei jäsennä kokonaisuutta selkeästi

Virkeilmaisu

- Käytä pistettä. Liian lyhyet virkkeet ovat hyvin harvoin ongelma opinnäytetekstissä. Mikäli haluat korostaa asioiden välisiä yhteyksiä, kiinnitä huomiota sanavalintoihin. Tämän lisäksi virkkeen alkuun voi lisätä jonkin viittauksen taaksepäin (esim. “tämän lisäksi”).
- Vältä sivulauseitten ketjuttamista, jolla tarkoitetaan etenevästi alisteisia sivulauseita, jotka tuovat tekstiin monimutkaista hierarkkisuutta, joka tekee virkkeistä vaikealukuisia, mikä puolestaan...

Yhdyssana: ei-niin-perusteita

Ei lohkomista:

*VPN (virtual private network) -protokolla

*Virtual private network (VPN) -protokolla

Vaan:

VPN-protokolla (virtual private network) [tämä ok, mutta parempi:]

“...yksityinen lähiverkko eli VPN (virtual private network). VPN-prokolla puolestaan...”

Lähdeviittaustekniikka

Älä hukkaa lähdettä:

Kirkkorakennesten voidaan ajatella ruumiillistavan uskonnollista perintoämme. Uskonnollinen muisti on yhdistetty kirkkorakennuksiin, mutta myös niiden sisältämään taiteeseen ja esineistöön. Vaikka kaikki esineet eivät ole pyhiä, ne muistuttavat hiljaisuudesta ja hengellisyydestä. (Pessi, 2008, s. 351.)

[muokattu: Boucht 2022]

Alkup. oikealla: ➡

... vaan [paketoititekniikka]:

Anne Birgitta Pessi avaa kirjassa Uskon tilat ja kuvat; moderni suomalainen kirkkoarkkitehtuuri ja taide (2008) ajatusta siitä, kuinka kirkkorakennukset ruumiillistavat uskonnollista perintoämme. Uskonnollinen muisti on yhdistetty kirkkorakennuksiin, mutta myös niiden sisältämään taiteeseen ja esineistöön. Hän viittaa siihen, että vaikka kaikki esineet eivät ole pyhiä, ne muistuttavat hiljaisuudesta ja hengellisyydestä. (Pessi, 2008, s. 351.)

Vielä muotoseikkoja

Huom. viitteen sijoittelu ja muoto:

- Anne Birgitta Pessi avaa kirjassa Uskon tilat ja kuvat; moderni suomalainen kirkkoarkkitehtuuri ja taide (2008) ajatusta siitä
- ➔ Anne Birgitta Pessi avaa kirjassa Uskon tilat ja kuvat. Moderni suomalainen kirkkoarkkitehtuuri ja taide (Pessi, 2008) ajatusta...
- ➔ Pessi (2008) avaa ajatusta siitä...

Uusi asiantuntijapainotteinen viittaus:

- Hän viittaa siihen, että [...]. (Pessi, 2008, s. 351.)
- ➔ Pessi viittaa siihen, että [...]. (Pessi, 2008, s. 351.)

Tekstipaja!

- Sopikaa työskentelyjärjestys eli missä järjestyksessä käytte tekstit läpi
- Käykää tekstit läpi yksi kerrallaan. Palautteenantaja voi nostaa esimerkin tai kysymyksen omasta tekstistään, mutta älkää antako palautetta limittäin.
- Käyttäkää tekstin läpikäymiseen annettu aika täysimääräisesti.
- Lisäaikaa annetaan tarvittaessa
- Mikäli keskustelu on etuajassa valmis, opettaja auttaa lisäkysymyksin.
- Aika alkaa nyt!

Tekstipaja

- **Onko teksti riittävän yleistajuista?** [termit ja ilmiöt]
- **Onko tekstissä näkyvissä punainen lanka** [tekstin eteneminen]
- **Onko tekstin tyyli opinnäytteelle sopivaa?** [fraasit ja savalinnat]
- **Lähteiden käyttö** [riittävä käyttö, oikeat paikat, oma ja lähteen ääni]
- **Onko kieli ja oikeinkirjoitus kunnossa?** [myös viitteet]

Tekstipaja-aika

13:50 – 14:45/50

- **30 min.** lukeminen (lue minkä ehdit)
- **15 + 15 min.** palaute (kommentoi minkä ehdit)
- **Merkitse** lukiessasi kaikki mietityttävät kohdat
- **Kysy** Tapanilta neuvoa.

Viittausohjeita

Yleistä – VMM:n opiskelijoille

- Olen lisännyt pienen infopakettin, jossa on syventävää tietoa kahdesta viittausjärjestelmästä: APA (tekstiviitteet eli viitteet kaarisulkeissa tekstin seassa ja Chicago (alaviitteet).
- Niin teksti- kuin alaviitejärjestelmiä on useita variaatioineen. Olennaista on valita yksi järjestelmä, josta on kattava ohjeistus. Olen diasarjan lopuksi koostanut linkkejä APAa, Chicagoa ja myös Harvard-järjestelmää tarkemmin esitteleviin sivustoihin.
- Olen lisännyt Harvardia koskevia linkkejä paitsi koska Harvard on yleisesti käytetty myös siksi, että oman oppimiskeskuksemme sivuilla on sitä koskevaa ohjeistusta. Jos olet jo alkanut käyttää Harvard-järjestelmää (tekstiviitteet), sinun ei missään tapauksessa tarvitse ruveta muuttamaan viitteitäsi APA-muotoon.
- Aallon oppimiskeskuksen sivuilla oleva ohjeistus on hyvin niukka, eikä lisäksi ole selvää, mihin viittausjärjestelmään alaviitteitä koskeva ohjeistus perustuu. Tämän vuoksi suosittelen alaviitteiden kohdalla tukeutumista Chicagoon.

APA ja Chicago

Ideaaliyhteisön piirteitä ovat vapaaehtoisuus, demokraattisuus ja tasa-arvoisuus (Lehtonen, 1990, s. 43).

Tämä siis lähtökohtaisesti aina ensimmäisen viittauskerran jälkeen

Tämä kun edeltävä viite on samaan lähteeseen

Ideaaliyhteisön piirteitä ovat vapaaehtoisuus, demokraattisuus ja tasa-arvoisuus.¹

1. Heikki Lehtonen: *Yhteisö*. (Tampere: Vastapaino, 1990), 43.

Lähde toistuu 1. kerran:

17. Lehtonen: *Yhteisö*, 14.

Peräkkäinen uusi viittaus:

18. Lehtonen, 15.

APA: perusperiaatteita

Formaatti:

(Sukunimi, VVVV, s. [sivunumero])

(Virtanen, 1986, s. 23)

Kaksi kirjoittajaa tai useampi:

- (Virtanen & Korhonen, 1993, s. 2) – kaksi kirjoittajaa
- (Korhonen ym. 1994, s. 2) – useampi kirjoittaja
- (Korhonen ym., 1994, s. 2; Virtanen & Korhonen, 1993, s. 2) – useampi lähde

APA: perusperiaatteita

- *Hyvän viittaustekniikan omaksuminen on tärkeää (Korhonen ym., 1994, s. 2).*
[lauseen lopussa ennen pistettä]
- *Korhonen ym. (1994, s. 2) esittävät, että hyvän lähdeviittaustekniikan omaksumiseen...*
[lauseessa mainitun nimen yhteydessä]
- *Hyvän lähdeviittaustekniikan omaksumiseen kannattaa [...] alusta saakka (Korhonen ym., 1994, s. 2).*
[referoivan virkkeen lopussa ennen pistettä]
- *Niin kutsuttua paketoimistekniikkaa (Korhonen ym., 1994, s. 2) käyttämällä voidaan [...].*
[käsitteen perässä]
- *Korhosen ym. (1994) mukaan paketoimistekniikkaa voidaan käyttää referoitaessa samaa lähdettä useamman virkkeen verran. Tällöin laitetaan yksinkertainen viite kappaleen tai referoivan osuuden alkuun, ja tarkka viite paketin loppuksi, pisteen jälkeen. Liiallinen käyttö voi tehdä tekstistä tasapaksua. (Virtanen & Korhonen, 1993, s. 4)*
[lauseen lopussa]

APA: variaatioita

Sisältöpainotteinen viittaustapa

Ideaaliyhteisön piirteitä ovat vapaaehtoisuus, demokraattisuus ja tasa-arvoisuus (Lehtonen, 2009, s. 43).

Asiantuntijapainotteinen viittaustapa

Lehtosen (2009, s. 43) mukaan piirteitä ovat vapaaehtoisuus, demokraattisuus ja tasa-arvoisuus.

Kysymyksiä:

- 1) Mitä eroa kahdella viittaustavalla on – jos mitään?
- 2) Onko jompikumpi parempi yleensä tai tiettyä käyttöä ajatellen?

APA: miten yhdistelet viitteitä?

Miten merkitset viitteen, kun viittaa samalla kertaa useampaan lähteeseen samalta kirjoittajalta?

(Jäppinen, 2009) (2010)

Miten merkitset viitteen, kun viittaa samalla kertaa eri kirjoittajien lähteisiin?

(Jäppinen, 2009) (Täppinen, 2013)

Miten merkitset viitteen, kun samalta kirjoittajalta on useampi lähde samalta vuodelta?

(Täppinen, 2013) (Täppinen, 2013)

Miten merkitset viitteen, kun lähteellä on kaksi kirjoittajaa?

(Jäppinen ja Täppinen kirjoittivat artikkelin vuonna 2014)

Miten merkitset viitteen, kun lähteellä on useampi kuin kaksi kirjoittajaa?

(Käppinen, Jäppinen ja Täppinen kirjoittivat artikkelin vuonna 2015)

Miten merkitset viitteen, kun viittaa samalla kertaa useampaan lähteeseen, joilla on *osin samat* kirjoittajat?

(Sovella yllä Olevia lähteitä)

Miten merkitset viitteen, kun aiempi lähdeviite samassa kappaleessa viittaa samaan lähteeseen?

(jokin lyhenne?)

APA: viitteiden yhdistely

Miten merkitset viitteen, kun viittaa samalla kertaa useampaan lähteeseen samalta kirjoittajalta?

(Jäppinen, 2009, 2010)

Miten merkitset viitteen, kun viittaa samalla kertaa eri kirjoittajien lähteisiin?

(Jäppinen, 2009; Täppinen, 2013)

Miten merkitset viitteen, kun samalta kirjoittajalta on useampi lähde samalta vuodelta?

(Täppinen, 2013a, 2013b)

Miten merkitset viitteen, kun lähteellä on kaksi kirjoittajaa?

(Jäppinen & Täppinen, 2014)

Miten merkitset viitteen, kun lähteellä on useampi kuin kaksi kirjoittajaa?

(Käppinen ym., 2015)

Miten merkitset viitteen, kun viittaa samalla kertaa useampaan lähteeseen, joilla on *osin samat* kirjoittajat?

(Täppinen 2013a, 2013b; Käppinen ym., 2015; Jäppinen & Täppinen 2014)

Chicago: perusperiaatteita

Ideaaliyhteisön piirteitä ovat vapaaehtoisuus, demokraattisuus ja tasa-arvoisuus.¹

1. Heikki Lehtonen: *Yhteisö*. (Tampere: Vastapaino, 1990), 43.

17. Lehtonen: *Yhteisö*, 14.

18. Lehtonen, 15.

Pitkä muoto: lähteeseen viitataan 1. kerran

Lyhyt muoto: 2. viittauskerta *ja siitä eteenpäin*

Ekstralyyhyt muoto: vain kun *edeltävä* viite on lyhyt muoto ja viittaa samaan teokseen!

Chicago: perusperiaatteita

Viitteen sijoittaminen:

1. Pisteiden jälkeen: [...] *on tyypillisin ja kenties turvallisin tapa.*¹
2. Muun välimerkit: lähinnä “kun teet suoran lainauksen”² tai käytä sulkeita (tehdäksesi jonkin lisäys lähteen varassa)³ olettaen että lause/virke vielä jatkuu.
3. Viite koskee tiettyä käsitettä: *Käsite*⁴ on moniulotteine käsite [...]
4. Asiantuntijapainotteinen viittaus: *Scholtz*⁵ puolestaan pyrkii [...]
5. (Mainitun teoksen yhteydessä)

Chicago: variaatiota

Sisältöpainotteinen:

Ideaaliyhteisön piirteitä ovat vapaaehtoisuus, demokraattisuus ja tasa-arvoisuus.¹

Asiantuntijapainotteinen:

Lehtonen¹ puolestaan esittää, että ideaaliyhteisön piirteitä ovat [...]

Lähdeluettelo: verkkosivut

APA:

Google. (1.7.2021). Google privacy policy.

<http://www.google.com/intl/en/policies/privacy/>

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta. (ei pvm.). Hallinto ja päätöksenteko. <https://jyy.fi/mika-jyy/hallinto-ja-paatoksenteko/>

Chicago:

Google. 2021. "Google Privacy Policy." Viimeksi muokattu 1.7.2021.

<http://www.google.com/intl/en/policies/privacy/>.

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta. "Hallinto ja päätöksenteko." Luettu 14.7.2022. <https://jyy.fi/mika-jyy/hallinto-ja-paatoksenteko/>.

Lähdeluettelo: APA 7

Carlson, E., Wilson, J., Baltazar, M., Duman, D., Peltola, H.-R., Toiviainen, P. & Saarikallio, S. (2021). The role of music in everyday life during the first wave of the coronavirus pandemic: A mixed-methods exploratory study. *Frontiers in Psychology*, 12, artikkeli 647756.

<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.647756>

Mikkonen, S. & Suutari, P. (toim.). (2016). *Music, art and diplomacy: East-West cultural interactions and the Cold War*. Ashgate

Swarr, T., Hunkeler, D., Klöppfer, W., Pesonen, H.-L., Ciroth, A., Brent, A. & Pagan, R. (2011). *Environmental life-cycle costing: A code of practice*. SETAC Press.

Lähdeluettelo: Chicago

- Alasuutari, Maarit, Ann-Marie Markström ja Ann-Christine Vallberg-Roth. 2014. *Assessment and Documentation in Early Childhood Education*. Abingdon: Routledge.
- Carlson, Emily, Johanna Wilson, Margarida Baltazar, Deniz Duman, Henna-Riikka Peltola, Petri Toiviainen ja Suvi Saarikallio. 2021. "The Role of Music in Everyday Life During the First Wave of the Coronavirus Pandemic: A Mixed-Methods Exploratory Study". *Frontiers in Psychology* 12: 647756. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.647756>.
- Mikkonen, Simo ja Pekka Suutari, toim. 2016. *Music, Art and Diplomacy: East-West Cultural Interactions and the Cold War*. Farnham: Ashgate.

Viittausohjeita (APA)

American Psychology Association

- Kattava esimerkkipankki: <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples>
- Ohjeet lähteiden käyttöön tekstissä: <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/citations>

Eri yliopistojen sivuilla havainnollisia paketteja, esim.

- <https://www.hamk.fi/wp-content/uploads/2023/01/Lahdeviiteopas-osa-1-perusteet.pdf>
- <https://www.hamk.fi/wp-content/uploads/2023/01/Lahdeviiteopas-osa-2-esimerkit.pdf>
- <https://libraryguides.vu.edu.au/apa-referencing>

Chicago

- **Virallinen opas/verkkosivu:** perusohjeet ilmaiseksi, koko paketti rahaa vastaan:
https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html
- **Murdoch Universityn ohjepaketti:** melko kattava, helppokäyttöinen ja ilmainen:
<https://libguides.murdoch.edu.au/footnote>

Harvard

Harvard on siis vaihtoehtoinen tekstiviitejärjestelmä.

- **Victorian yliopiston selkeähkö paketti:**
<https://libraryguides.vu.edu.au/harvard/getting-started-with-harvard-referencing>
- Käytä Victorian pakettia täydentääksesi Libguidesin (Aalto) ohjetta, mikäli olet alkanut viitata kyseisen paketin mukaan:
<https://libguides.aalto.fi/c.php?g=410672&p=2798416>

Ohjeita

- **Kun käytät engl. Viittausohjeita suomenkieliseen tekstiin muista merkitä suomeksi:**
- Lyhenteet, esim. ed./eds. = toim., et al. = ym., p. = s.
- Maininnat lähteen tyypistä (lähdeluettelossa): thesis = opinnäyte, unpublished = julkaisematon jne.
- Varaa erikseen aikaa lähdeluettelon läpikäymiselle. Pidä tällöin valitsemaasi viittausopasta lähetyvillä. Kiinnitä erityistä huolta erityyppisten lähteiden merkintätapaan.